

Att vara kyrkoråd i Svenska kyrkan och gå in i en ny mandatperiod innebär olika förväntningar, ett stort ansvar och många frågor att sätta sig in i. Det här materialet kan vara en hjälp till er i kyrkorådet att tillsammans lyfta och fördjupa er i ett antal frågor och lägga en grund för ert gemensamma arbete.

Ett tips är att välja ut några kort och avsätta lite tid vid varje sammanträde för att samtala och diskutera kring de frågeställningar som korten tar upp.

Många frågor har svar på baksidan som är hämtade från Kyrkoordningen, Västerås stifts intranät, Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation eller andra källor, t.ex. litteratur som Uppdrag förtroendevald, För Troende Vald från A till Ö. **Andra frågor har inga svar** men kan vara en hjälp att tillsammans med övriga förtroendevalda reflektera över och samtala om hur ni tänker.

Fråge- och samtalskorten är
indelade i olika färger/teman:

Kyrkan och jag

Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar

Styrning – Ledning – Medarbetarskap

Kyrka, församling och pastorat

Stift och nationell nivå

Diskussionsfråga

Förkortningar:

BKA = Barnkonsekvensanalys

FIN = Församlingsinstruktion

GDPR = General Data Protection Regulation
(Dataskyddsförordningen)

KO = Kyrkoordningen

SKAO = Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation

VERA = SKAO:s webbaserade arbetsgivarverktyg

1. Beskriv för varandra era tidigaste minnen av mötet med kyrkan. Tid, plats, händelse, person? Positivt eller negativt minne?

- 2.** Hur tycker du att kyrkans och församlingens roll har förändrats i relation till övriga samhället? Jämför med när du själv växte upp.

- 3.** Hur skulle du med ett ord beskriva ditt motiv eller din tanke när du svarade ja på frågan att bli nominerad?

- 4.** Vad av kyrkan tar du med dig när du går ut efter en gudstjänst?
Efter ett sammanträde?

– Kyrkan och jag –

5. Vad är Gudstjänst för dig?

6. Vilka är församlingen?

– Kyrkan och jag –

7. Vad vill/kan du bidra med till din församling/
pastorat?

– Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar –

I. Vad vill du lära dig mera om eller fördjupa dig inom i rollen som förtroendevald?

– Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar –

2. När fungerar du som förtroendevald?

- Som gudstjänstfirare?
- Som kyrkvärd?
- Som körmedlem?
- I andra frivilliguppdrag?
- När kyrkoråd, församlingsråd, kyrkofullmäktige sammanträder?

– Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar –

3. Vem eller vilka företräder du som ledamot i kyrkofullmäktige?

I kyrkofullmäktige företräder man sina väljare och sin nomineringsgrupp.

– Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar –

4. Vem eller vilka företräder du som ledamot i kyrkorådet?

Som styrelseledamot är uppdraget att tillsammans med övriga ledamöter i kyrkorådet se till att de beslut kyrkofullmäktige fattat verkställs och att i övrigt företräda och verka för hela församlingens eller pastoratets bästa (inte en grupp eller ett område). Jämför med rollen i kyrkofullmäktige.

– Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar –

5. Vad krävs det för att vara valbar i Svenska kyrkan?

Döpt, 18 år, medlem i Svenska kyrkan, folkbokförd i församlingen/en församling i pastoratet.

– Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar –

6. Vad bör en arbetsordning för kyrkorådet innehålla?

- Styrelsens årsplanering (hur många sammanträden som ska hållas varje år och vilka frågor som ska behandlas på varje sammanträde).
- En beskrivning av vilka organ som styrelsen har inrättat och vilka uppgifter som delegerats till dem. Även krav på protokoll och annan formalia som gäller inrättade organ.
- Beskrivning av övrig delegation samt hur utnyttjad delegation ska anmälas till styrelsen.
- Vilken rapportering som ska ske från kyrkoherde och övriga tjänstemän.
- Vilka styrande dokument som styrelsen har upprättat och när de olika dokumenten ska uppdateras/beslutas.
- Andra principfrågor som bör dokumenteras, t.ex. särskilda uppgifter som ordföranden har tilldelats.

I kyrkomötets beslut betonades också vikten av att det finns policydokument kopplade till arbetsordningen och att de ses över regelbundet. Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation har tagit fram mallar med kommentarer som ett hjälpmedel att utgå ifrån i arbetet med att ta fram en arbetsordning. Mallarna finns att hämta på: <https://internwww.svenskakyrkan.se/arbetsgivare/arbetsordningar>

– Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar –

7. Måste det finnas en arbetsordning för kyrkorådet?

Ja, det framgår i KO 4 kap. 3 §.

– Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar –

8. Kyrkofullmäktige och kyrkoråd, vad är skillnaden?

KO 3 kap. 2 §

Kyrkofullmäktige beslutar i principiella ärenden och i ärenden som på annat sätt är av större vikt, främst

- godkännande av församlingsinstruktionen
- fastställande av lokalförsörjningsplan
- mål och riktlinjer för verksamheten
- budget, kyrkoavgift och andra viktiga ekonomiska frågor
- val av ledamöter och ersättare i kyrkorådet, församlingsråd och valnämnden
- val av revisorer
- grunderna för ersättning till förtroendevalda och revisorer
- fastställande av årsredovisningens resultat- och balansräkning, och
- ansvarsfrihet.

Kyrkofullmäktige beslutar också i andra frågor som anges i kyrkoordningen.

KO 2 kap. 8 §

Kyrkorådet är styrelse i en församling som inte ingår i ett pastorat och i ett pastorat.

– Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar –

9. Vem eller vilka kyrkorådsledamöter företräder pastoratet/församlingen i rättsliga frågor?

Samtliga ledamöter företräder huvudmannen (församlingen/pastoratet) i juridiska frågor.

– Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar –

10. Vilka är kyrkorådets viktigaste uppgifter?

KO 4 kap. 2-4 §§

Kyrkorådet ska ha omsorg om församlingslivet och har gemensamt med kyrkoherden ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd. Kyrkorådet ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på församlingens eller pastoratets ekonomiska ställning.

De bereder också de ärenden som ska handläggas av kyrkofullmäktige, har hand om den ekonomiska förvaltningen, förvaltar församlingens/pastoratets egendom, verkställer kyrkofullmäktiges beslut om detta inte har uppdragits åt någon annan och fullgör de uppgifter i övrigt som anges i kyrkoordningen och i bestämmelser beslutade med stöd av kyrkoordningen.

Kyrkorådet ska också verka för barnets bästa och göra barnkonsekvensanalyser inför beslut. Det gäller även när kyrkorådet lägger fram förslag till beslut i kyrkofullmäktige.

Kyrkorådet är arbetsgivare.

– Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar –

11. I vilka situationer riskerar ledamot i kyrkoråd/
kyrkofullmäktige hamna i jäv?

KO 4 kap. 16 §

En ledamot får inte delta i handläggningen av ett ärende som rör ledamoten, make, sambo, förälder, barn, syskon, någon annan närstående eller något ledamoten närstående intresse.

Detsamma gäller om det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till ledamotens opartiskhet i ärendet.

12. Vad händer om en ledamots förtroende är förbrukat?

Exempel 1: I revisionsberättelsen framgår det att en förtroendevald vägrats ansvarsfrihet.

Exempel 2: En förtroendevald har utsatt en medarbetare för sexuella trakasserier. Enligt diskrimineringslagen 3 kap. 6 § är en arbetsgivare skyldig att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att någon arbetstagare utsätts för sexuella trakasserier och repressalier som kan förekomma i verksamheten.

– Hur hanterar ni det?

– Kan kyrkofullmäktige avsätta en ledamot?

En huvudregel för alla uppdrag som förtroendevald är att uppdraget upphör för den som inte längre uppfyller valbarhetsvillkoren, det finns dock undantag. En ledamot eller ersättare i en *församlings* kyrkoråd eller i ett församlingsråd får behålla sitt uppdrag under resterande del av mandatperioden om anledningen till att valbarheten har upphört är att personen har flyttat men fortfarande kan fullgöra uppdraget och inte samtidigt har något förtroendeuppdrag i en annan församling/pastorat. KO 33 kap. 10 §.

När man väl är vald gäller uppdraget hela mandatperioden. Kyrkofullmäktige kan alltså inte ta ifrån någon ett uppdrag bara för att man är oense eller missnöjd. Det finns två förhållanden som medför att ett uppdrag kan återkallas. Det gäller dels om en ledamot har vägrats ansvarsfrihet, dels om någon genom en dom som vunnit laga kraft har dömts för ett brott för vilket det är föreskrivet fängelse i två år eller mer. KO 33 kap. 11 §.

– Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar –

13. Arbetsmiljölagen – vilka delar är aktuella för anställda i Svenska kyrkan?

– Vem är ansvarig?

Alla delar.

Arbetsgivare och arbetstagare skall samverka för att åstadkomma en god arbetsmiljö men det är arbetsgivaren som har arbetsmiljöansvaret.

I Svenska kyrkan har kyrkorådet det yttersta arbetsmiljöansvaret. För att säkerställa att arbetsmiljöarbetet sköts och följs upp så fördelas den uppgiften till kyrkoherden som leder all verksamhet i församlingen/pastoratet. Uppgiftsfördelningen innebär att den ansvarige ska se till att det finns en tydlig organisation för arbetsmiljöarbetet i verksamheten och att det systematiska arbetsmiljöarbetet fungerar och uppdateras. Det är kyrkorådets uppgift att avsätta medel för arbetsmiljöarbetet. Enligt arbetsmiljölagen finns ett straffansvar för arbetsgivaren vid eventuella arbetsplatsolyckor eller liknande som kan inträffa. Detta straffansvar går inte att fördela i förväg eftersom det slutliga ansvaret för eventuella olyckor eller liknande alltid avgörs i domstol. Det som går att fördela är en arbetsmiljöuppgift som kopplas till en viss befattning.

– Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar –

14. Ge exempel på lagar och förordningar som kyrkorådet har att förhålla sig till.

Exempel på arbetsrättsliga lagar och förordningar:

- Medbestämmandelagen
- Anställningsskyddslagen
- Diskrimineringslagen
- Arbetsmiljölagen
- Semesterlagen
- Föräldraledighetslagen
- Facklig förtroendeman
- Arbetstidslagen
- Studieleighetslagen
- Sjuklönelagen

Fler exempel på lagar och förordningar:

- Begravningslagen
- Förvaltningslagen
- Offentlighets- och sekretesslagen
- Dataskyddsförordningen GDPR
- Miljöbalken
- Kulturminneslagen
- Bokföringslagen
- Lagen om Trossamfund
- Lagen om Svenska kyrkan

Vald!

– Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar –

15. Gör en kompetensinventering.

- Vad har varje enskild ledamot i kyrkorådet för erfarenheter som kommer styrelsearbetet till gagn?
- Vad behöver ni som grupp fylla på och sätta er in i?
- Vad behöver varje enskild ledamot för kunskaper för att kunna utföra uppdraget som förtroendevald?

– Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar –

16. Fastigheter och byggnader

– Vad behövs för att ”utförandeansvaret” för att t.ex. istappar, snöoras, halkolyckor och liknande risker åtgärdas skall överföras från kyrkoråd och kyrkoherde till en anställd i organisationen?

(Tips – minst tre åtgärder/bedömningar krävs innan ansvaret att utföra arbetsuppgiften kan anses ha ”gått vidare” i organisationen.)

Skriftlig delegation, resurser/befogenhet, kompetens i frågan. Den som får en arbetsuppgift delegerat från kyrkoråd/kyrkoherde, skall alltså ha detta skriftligt och specificerat. Det skall också finnas resurser i form av tid och pengar, och personen skall vara tillräckligt kompetent eller ges vidareutbildning för att lösa uppgiften. Saknas något av det kan och bör det anställda returnera delegationen så de beslutsfattande får återta detta.

– Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar –

17. Många församlingar är också hyresvärdar och då gäller jordabalken kap 12, även kallad hyreslagen.

–Vad innebär det att hyreslagen är tvingande för hyresvärderna men dispositiv för hyresgästen?

Villkor i hyresavtalet som strider mot hyreslagen gäller inte om de innebär en försämring för hyresgästen. Förbättrade villkor blir dock gällande för enbart hyresgästen.

- 18.** Miljöbalken kräver att man har koll på många funktioner i sin fastighet och att man då vet att den inte kan leda till hälsoproblem. Det kan gälla saker som tillräckligt hög varmvattentemperatur, radonhalter, god ventilation, rätt inomhustemperatur m.m. Om någon blivit sjuk eller upplever problem med sin arbetsmiljö måste man kunna visa att man gjort det man skall för att undvika detta och hantera frågan när den uppstår.

Ge exempel på hur man ska arbeta för att kunna visa att man sköter detta.

Dokumenterade egenkontroller, dvs. ett organiserat arbetssätt där man fortlöpande utför kontroller av inomhusmiljön. Man behöver ha regelbundna tillsynsbesök där man återkommande kontrollerar att byggnaden fungerar och dokumenterar detta. Man behöver också ha ett sätt att ta emot klagomål och dokumentera vad man gjort eller kontrollerat.

– Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar –

19. Om man skall göra en om-, till- eller nybyggnad behöver man under projekteringen – dvs. då man tar fram ritningar och beskrivningar – ha utsett en Bas-P. Under själva byggperioden behöver höver man ha en utsedd Bas-U.

– Kraven kommer från arbetsmiljölagen, men vad står dessa beteckningar för?

– Vad innebär dessa funktioner?

- Bas-P = Byggarbetsmiljösamordnare för projekteringen. Bas-P skall tillse att det projekteras med hänsyn till arbetsmiljölagen, både för de som skall bygga och för de som skall nyttja byggnaden när den är klar. Denne gör också ev. förhandsanmälan till arbetsmiljöverket, upprättar arbetsmiljöplaner etc.
- Bas-U = Byggarbetsmiljösamordnare för utförandet. Bas-U skall "ta hand om" arbetsmiljöfrågorna på plats under byggtiden. Säkerställa att ingen fuskar med skyddsåtgärder, uppdaterar arbetsmiljöplaner, gör nödvändiga arbetsberedningar, nya riskbedömningar etc.

– Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar –

20. Skattelagstiftningen ställer krav på så kallade elektroniska personalliggare vid alla bygg- och anläggningsarbeten som bedöms kosta mer än 4 basbelopp (ca 180 000 kr plus moms).

– Vad är det?

– Vem är i första hand ansvarig för att den finns?

Det är en elektronisk logg där alla som jobbar på den aktuella byggarbetsplatsen skall finnas registrerade, när de är på plats och jobbar. Det är byggherren/beställaren som är ansvarig för att den finns, även om detta ansvar med rätt skriftliga formuleringar i avtal kan överlåtas till den entreprenör som utför jobbet.

– Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar –

21. Ekonomi och budget: Från och med år 2007 finns det enligt kyrkoordningen inte längre något krav på budgetbalans.

– Vad innebär det?

– Vad innebär det målsatta kapitalet?

Det innebär att den ekonomiska enheten kan budgetera ett underskott. I stället infördes från och med 2007 beslut om målsatt kapital, vilket är en buffert – uttryckt i kronor – för att motstå ekonomiska påfrestningar. Om det egna kapitalet är lägre än målsatt kapital så måste budget i balans uppnås samt beslut om åtgärdsprogram för att återställa det egna kapitalet till det fastställda målsattkapitalets storlek.

– Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar –

22. Vem/vilka beslutar om hur kyrkomusikerorganisationen i en församling/pastorat ska se ut och vem kan anställas på en befattning som kyrkomusiker?

För varje församling ska det finnas minst en kyrkomusiker anställd. Enligt KO 34 kap. 1 och 2 §§ beslutar domkapitlet om befattningen som kyrkomusiker ska vara försteorganist, organist eller kantor. Den lokala arbetsgivaren inrättar i övrigt de kyrkomusiker- och musikertjänster som behövs, så att den kyrkomusikaliska verksamheten i församlingen/pastoratet kan fullgöras med den kvalité som är önskvärd.

Behörig att anställas på en befattning som kyrkomusiker är den som, enligt KO 34 kap. 15a §, har avlagt Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen på den examensnivå (A, B eller C) som krävs för befattningen. Motsvarande gäller för den som efter validering ska anses ha Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen enligt KO 34 kap. 15a §.

– Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar –

23. Svenska kyrkan omfattas inte av lagen om offentlig upphandling, men i kyrkoordningen framgår (KO kap. 47 3 §) att en upphandling ska genomföras affärsmässigt.

– Vad betyder det?

– Hur tillser ni affärsmässigheten hos er?

Syftet med kravet på affärsmässighet är att effektivisera och förbilliga upphandlingen. Vid upphandling ska man utnyttja de konkurrensmöjligheter som finns. Vid upphandling ska alla anbudsgivare, anbudssökande och anbud behandlas på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt.

Exempel på affärsmässighet: Hos var och en kanske det finns en inköspolicy? Kanske det är några som är inköpsansvariga? Kanske ramavtal (Svenska kyrkan har avtal med en rad leverantörer) nyttjas som är lämpliga hos just er?

– Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar –

24. Vem är det som väljer en auktoriserad revisor eller ett revisionsbolag?

– För hur många år får den/det väljas?

Fullmäktige.

Maximalt fyra år. En revisor (ett revisionsbolag) får utses för en period om högst fyra år. Dessa fyra år behöver inte sammanfalla med fullmäktiges mandatperiod. Fullmäktige får pröva om det är lämpligt om samma revisor (revisionsbolag) ska utses efter fyra år, det är alltså inget krav på byte, men ett omval behöver ske efter fyra år. Det är fullmäktiges fråga att pröva om lämpligheten att välja samma för nästa fyraårsperiod.

Vald!

– Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar –

25. Verksamhetsuppföljningen, som är den ekonomiska enhetens interna redovisning, möjliggör uppföljning av verksamhet och ekonomi på verksamhetsnivå. Behovet av den kan utläsas i kyrkoordningen, men innehåll och form finns inte reglerat i kyrkoordningen.

– Hur ser verksamhetsuppföljningen ut hos er?

– Behandlas verksamhetsuppföljningen som ett separat ärende (innan årsredovisningen) på kyrkofullmäktige hos er?

Svenska kyrkans redovisningskommitté (KRED) har till syfte att tolka och informera om tillämpningen av god redovisningssed inom Svenska kyrkan. De har gett ut en information om skillnaden mellan årsredovisning och verksamhetsuppföljning. I den finns förklarat varför och hur. <http://internwww.svenskakyrkan.se/Ekonomi/KRED/arsredovisning-och-verksamhetsuppfoljning>

– Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar –

26. Från och med den 25 maj 2018 gäller EU:s data-skyddsförordning GDPR (General Data Protection Regulation) som lag i Sverige.

- Vad handlar egentligen GDPR om?
- Vem är församlingens personuppgiftsansvariga?
- Hur påverkar GDPR församlingen/pastoratet?

Dataskyddsförordningen är till för att skydda grundläggande rättigheter och friheter, särskilt enskildas rätt till skydd av sina personuppgifter.

Personuppgifter är all slags information som direkt eller indirekt kan knytas till en nu levande person. Exempel på ofta förekommande personuppgifter är namn, adress, personnummer och foton på personer, men även elektroniska identiteter som IP-adresser och e-postadresser om de kan kopplas till en fysisk person.

Personuppgiftsansvaret ligger alltid hos den juridiska personen och därmed i Svenska kyrkan hos kyrkorådet. Den faktiska behandlingen av personuppgifter kan skötas av någon annan men personuppgiftsansvaret kan aldrig överlåtas. En anställd vid en enhet inom Svenska kyrkan kan därför aldrig vara personuppgiftsansvarig.

Personuppgiftsbehandling innefattar allt som kan göras med personuppgifter; till exempel samla in, registrera, lagra, lämna ut eller radera. Den personuppgiftsansvariga får endast samla in och behandla de personuppgifter som är nödvändiga för särskilt angivna och berättigade ändamål.

Varje församling/pastorat bör genomföra en genomlysning av hur personuppgifter registreras eller på annat sätt behandlas. Kyrkorådet ska besluta om en personuppgiftspolicy. Utifrån den policyn ska enskilda personer i sina kontakter med församlingen/pastoratet upplysas om hur deras personuppgifter kan komma att behandlas.

Läs mer om GDPR på Integritetsskyddsmyndighetens webbplats: www.imy.se

– Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar –

27. Vad är Kyrksam?

Kyrksam är ett administrativt system, gemensamt för hela Svenska kyrkan. Sedan EU:s nya dataskyddsförordning (GDPR) trädde i kraft i maj 2018 är församlingar/pastorat hänvisade till Kyrksam för handhavande av personuppgifter i verksamheten. Personuppgifter kan dock också finnas i bland annat lönesystem, personalakter m.m.

– Förtroendevald – roll, uppdrag och ansvar –

28. Tidigare gjorde räddningstjänsten (brandkåren) på en ganska detaljerad nivå inspektioner i byggnader för att kontrollera att de var brandsäkra. Detta upphörde i stora delar då "lagen om skydd mot olyckor", LSO, trädde i kraft 2004. Räddningstjänsten fortsätter dock med tillsyn och kan utfärda föreläggande begränsa användandet eller till och med utfärda nyttjandeförbud av en byggnad som anses osäker.

– Vad bör ni som fastighetsägare tänka på med tanke på detta?

LSO ställer krav på systematiskt brandskyddsarbete, SBA. Som fastighetsägare är man ansvarig för brandskyddet i en byggnad. Det innebär bland annat att man hela tiden skall ha kontroll på sin verksamhet och sina byggnader. Ansvaret för uppgifterna inom brandskyddsarbetet bör vara delegerat ut i organisationen.

Man skall regelbundet, till exempel månadsvis/kvartalsvis, kontrollera att viktiga brandskyddsåtgärder så som utrymningsvägar, brandsläckare, larm m.m. fortfarande är i funktion. Fastighetsägaren skall ha en organisation för kontrollerna och ha rutiner för att hantera större personantal i byggnader med bristfälligt brandskydd.

Tillsyn, kontroll och åtgärder inom SBA ska dokumenteras fortlöpande.

Vald!

I. Vem gör vad? *(kopiera gärna sidan, svar på baksidan)*

Vem/Vilka gör vad?	Kyrkoråd	Kyrkoherde	Medarbetare	Fullmäktige
Besluta om församlingens mål				
Hålla målen levande				
Välja metoder för att nå målen				
Upprätta budget				
Fatta beslut om budget				
Leda verksamheten mot uppsatta mål				
Personalvård				
Personal- och arbetsledning				
Följa upp och utvärdera verksamheten				
Verka för församlingens utveckling				
Verka för gott samspel mellan förtroendevalda och medarbetare				

Vem/Vilka gör vad?	Kyrkoråd	Kyrkoherde	Medarbetare	Fullmäktige
Besluta om församlingens mål	(X)			X
Hålla målen levande	X	X	X	
Välja metoder för att nå målen		X	X	
Upprätta budget	X	(X)	(X)	
Fatta beslut om budget				X
Leda verksamheten mot uppsatta mål		X		
Personalvård		X		
Personal- och arbetsledning		X		
Följa upp och utvärdera verksamheten	X	X	X	X
Verka för församlingens utveckling	X	X	X	X
Verka för gott samspel mellan förtroendevalda och medarbetare	X	X	X	X

Vald!

2. Hur ser ansvarsfördelningen mellan kyrkoråd och kyrkoherde ut?

– Är ni överens om gränsdragningen mellan kyrkorådets och kyrkoherdens ansvar?

Kyrkorådet är församlingens/pastoratets styrelse vilket medför att rådet ska styra arbetet. Kyrkoherden är arbetsledare vilket därmed innebär att kyrkoherden ska leda arbetet. Kyrkorådet måste ta sitt styrelseansvar men inte agera i det operativa arbetet.

– Styrning – Ledning – Medarbetarskap –

3. Hur många ledamöter ska det finnas i ett kyrkoråd?

Antalet ledamöter bestämmer fullmäktige. Antalet valda ledamöter får dock inte vara mindre än sex. Antalet ersättare ska vara minst hälften av antalet valda ledamöter. KO 4 kap. 5 §.

Vald!

– Styrning – Ledning – Medarbetarskap –

4. Vad ingår i STYRNING?

Som förtroendevald gäller det att hålla isär uppdragen VAD och HUR. En styrelse tar ansvar för långsiktig inriktning den sysslar med framtidsfrågor, vad är strategiskt viktigast? VAD som ska göras. Här är församlingsinstruktionen viktig. HUR en verksamhet ska bedrivas, av vem och på vilket sätt ingår i Ledningsuppdraget dvs. det är kyrkoherdens ansvar.

- Kyrkorådet ska ha omsorg om församlingens liv och har gemensamt med kyrkoherden ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd. KO 4 kap. 2 §.
- Kyrkorådet ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på församlingens eller pastoratets ekonomiska ställning.
- Kyrkorådet ska fastställa en arbetsordning för sitt arbete. KO 4 kap. 3 §.
- Kyrkorådet ska
 1. bereda ärende som ska handläggas av kyrkofullmäktige,
 2. ha hand om den ekonomiska förvaltningen och förvalta församlingens och pastoratets egendom,
 3. verkställa kyrkofullmäktiges beslut om detta inte har uppdragits åt någon annan, och
 4. fullgöra de uppgifter i övrigt som anges i kyrkoordningen och i bestämmelser beslutade med stöd av kyrkoordningen.
 5. Därvid ska kyrkorådet verka för barnets bästa och göra barnkonsekvensanalys inför beslut.

Vald!

Vald!

- 5.** Kyrkorådets ordförande har ett särskilt ansvar för att organisera och leda kyrkorådets arbete så att det bedrivs effektivt.

– Vilka uppgifter ligger på er ordförande?

I arbetsgivarorganisationens mall för arbetsordning för kyrkoråd, som du hittar här, <https://internwww.svenskakyrkan.se/1263508> föreslås följande:

Kyrkorådets ordförande ska se till att kyrkorådet fullgör de uppgifter som enligt lag, annan författning, kyrkoordningen, församlingsinstruktionen och arbetsordningen ankommer ett kyrkoråd. Kyrkorådets ordförande ska:

- se till att kyrkorådet fortlöpande uppdaterar och fördjupar sina kunskaper om kyrkoordningen, den grundläggande uppgiften samt kyrkogårds- och begravningsverksamheten,
- tillsammans med kyrkoherden se till att kyrkorådet i god tid före varje sammanträde erhåller den information och de beslutsunderlag kyrkorådet behöver för beredning av och beslut i ärenden,
- fastställa förslag till dagordning för kyrkorådets sammanträden,
- beräkna erforderlig tid för behandling av respektive ärende på dagordningen så att nödvändig omsorg ägnas de väsentliga punkterna i dagordningen,
- kontrollera att kyrkorådets beslut verkställs,
- fastställa attestinstruktion tillsammans med kyrkoherden,
- attestera kyrkoherdens utgifter, samt
- se till att kyrkorådets arbete årligen utvärderas.

Vald!

– Styrning – Ledning – Medarbetarskap –

6. Vad ingår i LEDNING dvs. i kyrkoherdens uppdrag?

KO 5 kap. Kyrkoherden

1 § Av KO 2 kap. 9 § framgår att det i en församling och i ett pastorat ska finnas en kyrkoherde som leder verksamheten.

I KO 5 kap. definieras kyrkoherdens uppdrag.

2 § Kyrkoherden ska utifrån avgivna vigningslöften och på eget ansvar fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

Kyrkoherden har gemensamt med kyrkorådet ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd.

Kyrkoherden har ansvar för tillsyn över all verksamhet utifrån Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

3 § Uppdraget som kyrkoherde utövas av den som är anställd eller vikarierar som kyrkoherde i församlingen eller pastoratet. Domprosten är kyrkoherde för den församling där stiftets domkyrka är belägen.

6 § Kyrkoherden får utse en präst som arbetar i en församling att i kyrkoherdens ställe vara ledamot i församlingsrådet i den församlingen. Förordnandet ska avse den tid för vilken övriga ledamöter har valts. Kyrkoherden ska underrätta församlingsrådets ordförande om förordnandet.

Kyrkoherden är som chef i församlingen arbetsgivarföreträdare.

Vald!

7. Vem företräder församlingen/pastoratet i officiella sammanhang, är ansiktet utåt?

Vald!

8. Vilka anser ni är kyrkoherdens viktigaste uppgifter?

- Leda verksamheten mot uppsatta mål
- Göra prioriteringar inom given ekonomisk ram
- Ge stöd till kyrkorådet
- Inspirera, stödja och ge mandat till medarbetarna.
- Delegera arbetsuppgifter och ansvar
- Besluta om verksamhetsformer och arbetsrutiner
- Följa upp och åiterrapportera till kyrkorådet
- Något annat

Enligt kyrkoordningen ansvarar kyrkoherden för ledning och samordning av all verksamhet i församlingen/pastoratet och för tillsynen över all verksamhet utifrån Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. Tillsammans med kyrkorådet ansvarar kyrkoherden för att den grundläggande uppgiften blir utförd.

Gällande gudstjänstlivets utformning och utveckling ansvarar kyrkoherden för detta gemensamt med kyrkorådet och församlingsrådet. Med utgångspunkt från detta ska kyrkoherden leda församlingens/pastoratets verksamhet och sköta den löpande förvaltningen enligt kyrkoordningens bestämmelser, kyrkorådets riktlinjer och anvisningar samt i enlighet med angiven delegation.

Vald!

9. Hur ser delegationen till kyrkoherden ut?

– Är den tillräckligt omfattande för att kunna utföra uppdraget?

Mall för delegation från kyrkoråd till kyrkoherde finns på Svenska kyrkans arbetsgivarorganisations intranäts-sida, <https://internwww.svenskakyrkan.se/arbetsgivare/delegation>

10. Vad är en barnkonsekvensanalys?

Barnkonsekvensanalys (BKA) är ett medel för att förverkliga Barnkonventionen. BKA är en process där uppgiften är att bedöma och redogöra för vad som är barnets bästa i ett visst tidsbundet sammanhang.

Barnperspektiv: Synliggör barn och skaffa förmåga att göra bedömningar utifrån barnets bästa.

Barnets perspektiv: Gör barn delaktiga i planering och beslut.

Barnrättsperspektivet: Arbeta rättighetsbaserat utifrån barnet som rättighetsbärare.

Kyrkoordningen anger att i kristen tro intar barnet en särställning och de behöver därför särskilt uppmärksammas i Svenska kyrkans arbete.

Läs mer på:

<https://internwww.svenskakyrkan.se/vasterasstift/barnkonsekvensanalys>

– Styrning – Ledning – Medarbetarskap –

II. När ska en barnkonsekvensanalys göras?

– Av vem?

Svenska kyrkan fattade i november 2012 beslut att det i beredning inför beslut ska göras en analys av vilka konsekvenser beslutet får för barn. Beslutet att införa barnkonsekvensanalys (BKA) gäller fr.o.m. 1 januari 2013.

På den **lokala nivån** gäller att beslut som fattas av kyrkofullmäktige ska föregås av en beredning i kyrkorådet. I denna beredning ska enligt KO 3 kap. 22 § ingå en analys av vilka konsekvenser beslutet får för barn. Motsvarande gäller för kyrkorådet när kyrkorådet fattar egna beslut. Det framgår av KO 4 kap. 4 § att kyrkorådet ska verka för barnets bästa och göra barnkonsekvensanalyser inför beslut.

Kyrkofullmäktige och kyrkoråd ska göra barnkonsekvensanalys, men inte kyrkoherde, församlingsråd eller valnämnd.

Om ett organ som omfattas av kravet på barnkonsekvensanalys inför beslutsfattande **delegerar** sin rätt att fatta beslut till ett annat organ, t.ex. ett utskott, gäller fortfarande att en barnkonsekvensanalys ska göras inför det beslut som fattas på delegation. Det betyder i praktiken att t.ex. ett församlingsråd som fått delegation från kyrkorådet ska se till att en barnkonsekvensanalys gjorts innan de fattar beslut i ett sådant ärende.

Vald!

12. Gäller offentlighetsprincipen för Svenska kyrkan?

– Vad innebär det i så fall?

Ja, för alla nivåer inom Svenska kyrkan gäller den inomkyrkliga offentlighetsprincip som regleras av kyrkoordningen. Den motsvarar den offentlighetsprincip som gäller för stat och kommun, vilken regleras av tryckfrihetsförordningen (TF) och offentlighets- och sekretesslagen (OSL). För handlingar som uppkommer inom begravningsverksamheten gäller TF och OSL.

Huvudregeln är öppenhet och transparens: ”Rätten att ta del av Svenska kyrkans handlingar avser var och en, oberoende av kyrkotillhörighet.” (KO 53 kap. 3 §) Vissa undantag finns. Dessa är reglerade i KO 53-54 kap. Där framgår även att önskemål om att få ta del av en handling ska behandlas skyndsamt.

Kyrkorådet har ansvar för församlingens/pastoratets informationsförvaltning och frågor som hör samman med offentlighetsprincipen. För att kunna uppfylla kravet på skyndsamhet bör kyrkorådet delegera till kyrkoherden att bedöma och fatta beslut om utlämnande av handling. Beslut om att neka att lämna ut handling kan överklagas hos domkapitlet.

Om en begäran om utlämnande av handling helt eller delvis nekas, ska frågeställaren kunna få skriftligt besked om på vilken paragraf i KO beslutet grundar sig samt information om hur beslutet kan överklagas.

Vald!

Vald!

13. Varje församling är en gudstjänstfirande gemenskap. Församlingen/pastoratet är också en arbetsplats där medarbetare, kyrkoherde och förtroendevalda är utsedda för att ta ansvar för sina respektive delar av det gemensamma uppdraget.

– Hur tänker ni kring det förtroendekapital som ni har att förvalta och värna?

– Vad har ni för förväntningar på varandra som ledamöter och på medarbetarna när det t.ex. gäller lojalitet med fattade beslut och att vara en representant för Svenska kyrkan?

Vald!

4. Svenska kyrkan har inget överskott på präster, diakoner, pedagoger och musiker. Tvärtom leder stora pensionsavgångar till ökade rekryteringsbehov. Hur tänker ni kring församlingen som en rekryterande miljö och attraktiv arbetsgivare?

– Vad behöver ni som arbetsgivare tänka på, jobba med, och utveckla?

– Vilka utmaningar ser ni?

– Förslag på andra åtgärder?

Vald!

15. Oavsett vilken roll eller funktion vi har; förtroendevald, anställd eller ideell så är vi alla i en mening medarbetare i församlingen/pastoratet.

När roller och ansvarsområden blandas ihop kan Medarbetare bli Motarbetare.

– Vilka blir konsekvenserna när rollerna blandas samman?

Titta på exemplen på baksidan, har ni egna exempel då rollerna blandats ihop?

Exempel 1

En ledamot i kyrkorådet har tagit upp med personalen på kyrkogården att grusgångarna inte är krattade och att häckarna är oklippta. Vid ett par tillfällen har han sökt upp husmor för att fråga om inköp som gjorts och varför de gjorts. Nästan dagligen kommer han förbi och dricker kaffe med personalen som i vissa fall, när de är missnöjda med kyrkoherden, talar ut i enrum med den förstående ledamoten.

– Vilka blir konsekvenserna för medarbetarna? – För kyrkoherden? – Hur påverkar ledamotens agerande kyrkorådet?

Exempel 2

En medarbetare har fått en idé och vill starta en ny verksamhet. Idén är inte förankrad i verksamhetsplaner och budget och finns inte heller med bland de särskilda utvecklingsområden som identifierats i församlingsinstruktionen. Kyrkoherden har därför sagt nej till idén. Medarbetaren ”rundar” kyrkoherden och går istället till kyrkorådets ordförande som medarbetaren har bra kontakt med och driver igenom sin idé.

– Vad har hänt med rollfördelning och mandat? – Vad behöver göras för att få till en fungerande arbetsorganisation?

Vald!

16. Vad gäller kring tystnadsplikt och meddelarrätt inom Svenska kyrkan?

För biskopar, präster och diakoner finns tystnadsplikten reglerad i kyrkoordningen och för andra anställda finns bestämmelser i kollektivavtalet.

Biskopar och präster har det som brukar kallas absolut tystnadsplikt, de får aldrig yppa något som de fått ta del av i bikt eller enskild själavård.

Diakoner har tystnadsplikt när det gäller uppgifter de har fått ta del av vid enskild själavård. Diakoner har dock inte samma absoluta tystnadsplikt som biskopar och präster vilket t.ex. innebär att de kan bli skyldiga att vittna i domstol och de har en anmälningssplikt vid misstanke om att barn far illa.

Kollektivavtalets regler kring tystnadsplikt för övriga anställda inom Svenska kyrkan gäller personliga och känsliga uppgifter som den anställde fått veta vid församlings- och personalvård. Samma anmälningssplikt som för diakoner gäller vid misstanke om att barn far illa.

Meddelarrätten inom Svenska kyrkan motsvarar den meddelarfrihet som anställda i offentlig tjänst har. Meddelarrätten innebär att man som arbetsgivare inom Svenska kyrkan inte får efterforska vem som lämnat uppgifter till en journalist även om det gäller sådant som annars omfattas av tystnadsplikt. Arbetsgivaren får inte heller särbehandla eller vidta andra åtgärder mot en anställd som utnyttjat sin meddelarrätt. Meddelarrätten gäller inte sådant som biskopar, präster eller diakoner fått veta vid bikt, enskild själavård eller själavårdande samtal.

Vald!

Vald!

17. Med utgångspunkt i att Svenska kyrkans verksamhet ska vara öppen och transparent måste handlingar* som förvaras hos Svenska kyrkan hållas ordnade och bevaras för framtiden.

– Hur dokumenteras församlingens/pastoratets verksamhet?

– Hur hanteras verksamhetsinformationen?

– Vem ansvarar för dokumentation och informationsförvaltning?

* Med handling menas här framställning i skrift eller bild, eller teknisk upptagning.

Kyrkoordningens tolfte avdelning reglerar, tillsammans med bestämmelser (SvKB) utfärdade av kyrkostyrelsen, Svenska kyrkans informationsförvaltning.

En god informationsförvaltning säkerställer att verksamhetsinformation skapas, tas emot och används på rätt sätt, samt bevaras och i vissa fall destrueras enligt gällande regelverk. Det måste vara enkelt att återsöka information och därför krävs god ordning.

Kyrkorådet har ansvar för församlingens/pastoratets samlade arkivbestånd och arkivredovisning. Arkivredovisningen består av flera delar och kan beskrivas som det som håller ihop hela informationsförvaltningen. En viktig del av arkivredovisningen är dokumenthanteringsplanen. Den fungerar som en tydlig vägledning till hur informationen ska hanteras.

Det är alla medarbetares ansvar att följa dokumenthanteringsplanen och att komma ihåg att bevara information från hela verksamheten, inte minst kärnverksamheten, oavsett informationen framställts analogt eller digitalt. Församlingen/pastoratet behöver informationen för den nutida förvaltningen, men har även en skyldighet gentemot kommande generationer att fortsätta traditionen att bevara viktiga källor till den gemensamma historien.

Vald!

Vald!

I. Hur går det till att bli medlem i Svenska kyrkan?

Vilket eller vilka av följande:

- via födseln?
- genom dopet?
- genom medlemsavgift?
- genom begäran om inträde?
- genom att konvertera?
- genom äktenskap?

Man blir medlem i kyrkan genom dopet. Är du redan döpt i ett annat kristet samfund kan du bli medlem i Svenska kyrkan efter ett samtal med ansvarig präst i din församling. Något nytt dop behövs inte men församlingen erbjuder undervisning i Svenska kyrkans tro och lära. Tidigare blev man i Sverige automatiskt medlem i Svenska kyrkan vid födelsen, men så är det alltså inte längre.

För att tillhöra Svenska kyrkan ska man vara svensk medborgare eller, i landet bosatt, utländsk medborgare. Den som är svensk medborgare kan tillhöra kyrkan utan att vara folkbokförd i Sverige. Den som lämnat Svenska kyrkan är välkommen tillbaka som medlem.

Vald!

– Kyrka, församling och pastorat –

2. Om fyra år när du ser tillbaka på den här mandatperioden – vad skulle du då vilja se för utveckling i din församling/pastorat?

– Vad behöver du/ni i kyrkorådet fatta för beslut för att det ska kunna ske?

– Har församlingen nödvändiga resurser, tillräckligt med medarbetare eller behöver ni göra andra prioriteringar/ investeringar för att nå målen?

– Finns det andra aktörer som ni kan samverka med?

– Kyrka, församling och pastorat –

3. Vad är en församling i Svenska kyrkan?

– Hur skulle du beskriva den?

– Kyrka, församling och pastorat –

4. Vad är ett pastorat?

Flera församlingar kan samverka i ett pastorat. I pastoratet finns ett gemensamt kyrkoråd och en kyrkoherde. Varje församling i pastoratet har ett församlingsråd.

– Kyrka, församling och pastorat –

5. Vad är skillnaden mellan en församling och ett pastorat?

Församlingen är det lokala pastorala området. Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.

En församling som inte ingår i ett pastorat har ett kyrkoråd och en kyrkoherde.

Ett pastorat är flera församlingar som samverkar och har gemensamt kyrkoråd och kyrkoherde. Pastoratet är också ett pastoralt område. I församlingar som ingår i ett pastorat finns ett församlingsråd .

– Kyrka, församling och pastorat –

6. Vad är ett församlingsråd?

– Vilka uppgifter ansvarar församlingsrådet för?

I varje församling som ingår i ett pastorat ska det finnas ett församlingsråd som styrelse.

Uppgifterna är reglerade i kyrkoordningen och handlar i huvudsak om gudstjänsten och kyrkobyggnaden. Huvuduppdraget är alltså identitet, mål och strategier för ett levande och relevant gudstjänstliv.

I den för pastoratets församlingar gemensamma församlingsinstruktionen ska det finnas ett avsnitt om hur ansvaret för församlingens grundläggande uppgift är fördelat mellan församlingarna och pastoratet.

Församlingsrådet är inte ett kyrkoråd. Pastoratet har ett enda kyrkoråd för alla församlingar.

– Kyrka, församling och pastorat –

7. Församlingsinstruktionen, varför finns den och vad används den till?

KO 57 kap. 5 §

I varje församling i Svenska kyrkan ska det, enligt kyrkoordningen, finnas en församlingsinstruktion (FIN) som ska revideras vart fjärde år. När flera församlingar tillsammans utgör ett pastorat är FIN gemensam för pastoratet. I den pastoratsgemensamma FIN ska det finnas en skrivning om respektive församlings gudstjänstliv. Efter godkännande av kyrkofullmäktige och kyrkoherde utfärdas FIN av domkapitlet. FIN kan vid behov ändras under mandatperioden. Fråga om sådan ändring får väckas av kyrkofullmäktige, kyrkorådet, ett församlingsråd, kyrkoherden eller domkapitlet. Ändring godkänns sedan av kyrkofullmäktige samt kyrkoherde och utfärdas av domkapitlet.

FIN är ett redskap för församlingens arbete med identitet, riktning och mål. Den ska inte vara alltför detaljerad.

De kortsiktiga målen hör istället hemma i församlingens/pastoratets verksamhetsplan och budget.

FIN är också grunden för dialog, främjande och tillsyn mellan domkapitel, biskop och församling i Svenska kyrkan som en episkopal kyrka.

Läs mer om Johannamodellen på Västerås stifts intranät, <https://internwww.svenskakyrkan.se/vasterasstift/visitation-och-forsamlingsinstruktion>

Vald!

– Kyrka, församling och pastorat –

8. Församlingens grundläggande uppgift är, vad då?

Att fira gudstjänst, att bedriva undervisning samt att utöva diakoni och mission.

Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift.

– Kyrka, församling och pastorat –

9. Gudstjänst, undervisning, diakoni och mission är fyra perspektiv på Svenska kyrkans grundläggande uppgift. Vad betyder det?

– Hur jobbar ni med den grundläggande uppgiften i er församling/pastorat?

– Kyrka, församling och pastorat –

10. Diakoni – vad innebär det?

Diakoni är evangelium i handling och en del av kyrkans identitet. Diakoni är alla döptas ansvar och utmanar ständigt församlingen i sitt diakonala uppdrag. Ett sätt att försöka definiera vad diakoni är och att stämma av församlingens diakonala strategier i det dagliga diakonala arbetet är att använda sig av några nyckelbegrepp eller vägledande perspektiv. I ”Ett biskopsbrev om diakoni” från 2015 finns tre perspektiv som kan vara användbara:

- Den utsattes position. ”Jesus vänder på våra maktperspektiv och utmanar oss att medvetet söka den utsattes eller marginaliserades insikter och perspektiv, att inta en position ’underifrån’” (s. 24).
- Ömsesidighet. ”Vi tenderar att tänka på dem som hamnat i utsatthet. I själva verket bör relationen kännetecknas av ömsesidighet och mänsklig solidaritet med utgångspunkt i vår gemensamma bräcklighet (s. 41).
- Egenmakt. ”Diakonin ska inte ta över initiativet från en annan människa som därigenom blir ännu mer övertygad om sin oförmåga. Alternativet är att finnas bredvid, att följa och guida på ett sådant sätt att kraft och frimodighet växer och de egna resurserna stärks.” (s. 68).

Vald!

– Kyrka, församling och pastorat –

11. Vilka är kyrkans tre vigningstjänster?

– Vad innebär det att vara vigd?

Präst, diakon, biskop.

De som är vigda till uppdrag i kyrkan är genom kyrkans kallelse och sändning samt avgivna vigningslöften förpliktade till Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära med ett särskilt ansvar inför stiftet med dess biskop och domkapitel. (KO Inledning till 6 kap.)

Vald!

Vald!

12. Lärande och undervisning är en del av den grundläggande uppgiften. Vilka anser ni är målgrupperna?

- a. barn och unga
- b. konfirmander
- c. gudstjänstdeltagare
- d. frivilliggrupper
- e. förtroendevalda
- f. de anställda
- g. alla
- h. skolan
- i. samhället

Vald!

13. Vilka finns församlingen till för?

Vilka av följande alternativ tycker ni är relevanta?

- a. de som är medlemmar/tillhöriga
- b. de som är döpta
- c. de som bor i församlingen
- d. de som är engagerade i församlingens olika verksamheter
- e. de som betalar församlingsavgift/skatt
- f. de som vistas i församlingen
- g. de som behöver hjälp och stöd
- h. samhället

14. Församlingar inom Svenska kyrkan har i uppdrag att ansvara för begravningsverksamheten i Sverige (utom Stockholm och Tranås där uppdraget ligger på kommunen).

– Vem utövar tillsyn över verksamheten?

- a. Stiftet
- b. Länsstyrelsen
- c. Kommunen

Stiftet och Länsstyrelsen.

Vald!

15. Vilka av följande tjänster ingår i begravningsavgiften utan kostnad för dödsboet:

- a. Gravplats på allmän begravningsplats i 25 år
- b. Gravsättning inkl. gravöppning, återfyllning och iordningsställande av öppnad grav
- c. Transporter (vissa transporter inom verksamhetsområdet)
- d. Kremation
- e. Lokaler för förvaring och visning av stoft
- f. Lokaler för begravningsceremoni utan religiösa symboler

Samtliga alternativ ingår.

Vald!

16. KAE – kyrkoantikvarisk ersättning. Den kyrkoantikvariska ersättningen är samtliga medborgares ersättning till Svenska kyrkan för att kyrkornas kulturhistoriska värden ska bevaras och göras tillgängliga.

– För vad kan församlingen få kyrkoantikvarisk ersättning? (Detta varierar från stift till stift.)

KAE ska täcka den antikvariska överkostnaden som vården och underhållet av det kyrkliga kulturarvet medför i enlighet med 4 kapitlet Kulturmiljölagen. Ersättningen kan bara beviljas för byggnader, inventarier och kyrkomiljöer som omfattas av ovanstående lagskydd, t.ex. vid renovering, konservering, vård- och underhållsplanering, kunskapshöjande insatser och skadeförebyggande åtgärder. Den omfattar inte kostnader för löpande underhåll och drift och ska heller inte täcka kostnader som kan finansieras med begravningsavgiften.

– Kyrka, församling och pastorat –

17. Kulturminneslagen – enligt kulturminneslagen ska det för varje kyrka finnas en förteckning över de kulturhistoriskt värdefulla kyrkliga inventarierna.

– Vem ansvarar för inventarieförteckningen?

Kyrkoherden och en kyrkvård ansvarar för kyrkobyggnadernas inventarier i enlighet med bestämmelserna i kulturmiljölagen. Kyrkvärden ska utses av kyrkorådet, om det är en församling som inte ingår i ett pastorat, eller av församlingsrådet. Han eller hon utses bland de kyrkvårdar som är ledamöter eller ersättare i kyrkorådet eller församlingsrådet. KO 40 kap. 2 §.

Vald!

– Stift och nationell nivå –

1. Hur ser stiftets roll och uppdrag ut i relation till församling/pastorat?

Stiftet ska främja och ha tillsyn över församlingarnas uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Stiftet ska också främja en god förvaltning och ha tillsyn över förvaltningen och över hur uppdraget som huvudman för begravningsverksamheten fullgörs. KO 6 kap. 4 §.

Vald!

– Stift och nationell nivå –

2. Varför har vi en biskop?

Svenska kyrkan framträder regionalt som ett stift. Kyrkans episkopala struktur kommer till uttryck i att det finns en biskop i ledningen för varje stift.

Stiftet är ett geografiskt område som omfattar alla de församlingar som finns inom det området - för Västerås stift innebär det motsvarande Västmanland och Dalarna samt norra delen av Örebro län. Stiftet bär namnet efter var biskopssätet är förlagt.

Västerås stift är tidigast omskriven som ett stift på 1120-talet

Mikael Mogren är den 67:e biskopen i Västerås.

– Stift och nationell nivå –

3. Vad har domkapitlet för uppdrag?

Domkapitlets uppgift är att utöva tillsyn över präster, diakoner, församlingar och pastorat samt att pröva överklagade beslut. Domkapitlet utfärdar även församlingsinstruktioner och tar beslut om stiftskollekter.

Behörighetsförklara och avge yttrande inför tillsättande av präster och diakoner.

Befogenhetsprövning inför lokala disciplinära åtgärder gentemot präst och diakon.

– Stift och nationell nivå –

- 4.** Domkapitlet och kyrkoråd/kyrkofullmäktige, inom vilka områden har församling/pastorat en koppling till domkapitlet?

- a. Inför anställning av kyrkoherde, komminister och diakon ska domkapitlet pröva de sökandes behörighet och yttra sig över de behöriga sökandena.
- b. Församlingsinstruktion – utfärdas av domkapitlet efter godkännande av kyrkofullmäktige och kyrkoherde var för sig. Den är därefter bindande för församlingen och, när det är fråga om en gemensam församlingsinstruktion, för pastoratet och dess församlingar.
- c. Dispens för ändring av gudstjänster.
- d. Stiftskollekter.
- e. Inför en ev. uppsägning av präst och/eller diakon.
- f. Vid beslutsprövning. Domkapitlet avgör som första instans frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av en församling eller ett pastorat.

– Stift och nationell nivå –

5. Vad kan föranleda att ett kyrkoråds- eller kyrkofullmäktigebeslut upphävs av domkapitlet?

Ett prövat beslut ska upphävas om det:

- a. inte har tillkommit i rätt ordning, exempelvis att ingen barnkonsekvensanalys är gjord
- b. hänför sig till något som inte är en angelägenhet för församlingen, pastoratet respektive stiftet,
- c. har fattats av ett organ som har överskridit sina befogenheter, eller
- d. strider mot kyrkoordningen, någon annan kyrklig bestämmelse eller någon rättsregel som Svenska kyrkan har att följa.

Vald!

– Stift och nationell nivå –

6. Vad menas med stiftets tillsynsansvar?

Församlingarnas självstyrelse utövas inom ramen för kyrkans gemensamma bekännelse och ordningar. Därför är de underkastade tillsyn från biskop och domkapitel. De som tillhör en församling har också möjlighet att få prövat om beslut har fattats enligt den fastställda ordningen. KO 57 kap.

Stiftet ska ha tillsyn över verksamheten i stiftets församlingar och pastorat.

Läs mer i Johannamodellen på Västerås stifts intranät, <https://internwww.svenskakyrkan.se/vasterasstift/visitation>

– Stift och nationell nivå –

7. Stiftsfullmäktige och stiftstyrelse, hur ser uppdragen ut?

Enligt KO 7 kap. 1 § är stiftsfullmäktige stiftets högsta beslutande organ och beslutar bland annat om mål och inriktning för verksamheten, budget och stiftets andel av kyrkoavgiften.

Stiftsstyrelsen ska enligt KO 7 kap. 7, 8 och 10 §§, leda och samordna stiftets verksamhet och förvaltning, främja församlingslivets utveckling på olika sätt samt verka för att beredskapsförberedelserna inom stiftet genomförs på ett ändamålsenligt sätt. Stiftsstyrelsen beslutar också i frågor som rör indelning av församlingar och pastorat. KO kap. 37 6 och 6a §§.

Vald!

– Stift och nationell nivå –

8. Svenska kyrkans högsta beslutande organ är?

Kyrkomötet.

– Stift och nationell nivå –

- 9.** Vad heter Kyrkomötets motsvarighet till "kyrkoråd"?

Kyrkostyrelsen.

– Stift och nationell nivå –

10. Kyrkoordningen, vad har den för roll och status?

–SvKB, vad har de för roll och status?

”Kyrkoordningen (KO) innehåller de bestämmelser som gäller specifikt för Svenska kyrkan och som kyrkan själv beslutar (Lag om Svenska kyrkan, 1998:1591, har beslutat av riksdagen). Regelverket är en tillämpning av Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära på en mängd områden. Varje avsnitt med bestämmelser i paragrafer inled av en teologisk text. KO är därmed en sammanknytning av teologi och juridik.”
Wilhelmsson, H. För Troende Vald (2017). Verbum.

Svenska kyrkans bestämmelser är kyrkomötets och kyrkostyrelsens bestämmelser tillsammans, en så kallad regelsamling. Det är hela Svenska kyrkans gemensamma stadgar.

Vald!

– Stift och nationell nivå –

II. Hur många stift finns det och vad heter de?

13 stift. Göteborgs stift, Härnösands stift, Karlstads stift, Linköpings stift, Luleå stift, Lunds stift, Skara stift, Stockholms stift, Strängnäs stift, Uppsala stift, Visby stift, Västerås stift och Växjö stift.

